

Vastaus Juha Malmin ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen vanhus- ja vammaisneuvoston edustajan puhe- ja läsnäolo-oikeudesta kaupunginvaltuuston kokouksissa

VD/858/00.02.00.03/2017
KN/JM/NJ/LL

Juha Malmi ja 18 muuta valtuutettua ovat jättäneet valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustaloitteen:

”Tässä valtuustaloitteessa esitetään, että vanhus- ja vammaisneuvoston valitseville edustajille myönnetään puhe- ja läsnäolo-oikeus kaupunginvaltuuston kokouksiin. Henkilövalinnoista päättävät vanhus- ja vammaisneuvosto, joista molemmista valitaan yksi varsinainen edustaja ja heille varahenkilö.

Perustelut

Voimakkaan ikääntymisen myötä vanhusten määrä on huimassa kasvussa. Yli 65-vuotiaiden määrä kasvaa seuraavan 5 vuoden aikana arviolta 18 %, yli 75-vuotiaiden määrä 28 % ja yli 85-vuotiaiden määrä 45 %. Vantaan vammaispoliittisen ohjelman 2012–2016 päättyessä Vantaan tavoitteita on uusittava ja samalla on seurattava niiden toteutumista valtuustossa myös ensi valtuustokaudella.

Tuleva sote-uudistus puoltaa vahvasti näiden tärkeiden ihmisryhmien voimakkaampaa osallisuutta myös kaupungin ylimmässä päätöksentekokeleimessä. Kaupunginvaltuuston jäsenet tarvitsevat heidän tietotaitoa ja näkemystä yhä enemmän tulevisia ratkaisuisia. Vanhukset ja vammaiset ovat voimavara. Kaupungin päällimmäinen strategia on osallisuuden edistäminen. Nyt sitä on tilaisuus edistää ihan oikeasti.”

Kaupunginvaltuusto päätti (23.1.2017 § 18) ottaa asian käsiteltäväksi ja lähettää valtuustaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunginjohtajan toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Kunnan asukkaiden ja palvelujen käyttäjien oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan on määrätty kuntalain 22 § 1 momentissa. Siten valtuuston on pidettävä huolta monipuolisista ja vaikuttavista osallistumisen mahdollisuuksista.

Vanhus- ja vammaisneuvosto ovat kaupungin vaikuttamistoimielimiä, joiden tehtäviin kuuluu tukea näiden väestöryhmien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Kaupunginhallituksen on asetettava sekä vanhus- että vammaisneuvosto, ja niille on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä kyseisen väestöryhmän hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta (kuntalaki 27-28 §).

Kaupunginhallitus hyväksyy myös vanhus- ja vammaisneuvoston tarkemmista tehtävistä laaditut toimintasäännöt (hallintosääntö luku 2 § 2). Vanhusneuvoston toimintasäännöissä todetaan, että neuvosto osallistuu ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen arviointiin yhteistyössä muiden toimielinten kanssa. Vanhusneuvosto voi ottaa kantaa ja antaa lausuntoja asioista, joilla on vaikutusta iäkkään väestön elinoloihin ja iäkkäiden henkilöiden palveluihin, ja osallistua näiden palveluiden suunnitteluun ja seurantaan. Lisäksi vanhusneuvosto osallistuu aktiivisesti Vantaan ikääntymispoliittisen ohjelman ja sen toimeenpanosuunnitelman seurantaan, suunnitteluun ja toteuttamiseen yhdessä kaupungin toimialojen ja työryhmien kanssa.

Vaikuttamistoimielimien kautta näille väestöryhmille pyritään erityisesti turvaamaan osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet heitä koskevisia asioissa.

Kaupunginvaltuuston kokoonpano muodostuu kuntavaalien tuloksen perusteella. Valtuusto on ainoa kuntalaisten suoraan valitsema toimielin ja edustaa kunnan koko väestöä. Vaalitulos heijastuu sekä valtuustossa käytävään keskusteluun että valtuuston tekemiin päätöksiin.

Yksittäisille väestöryhmille myönnettävä oikeus vaikuttaa valtuuston kokoonpanoon äänestämällä sekä lisäksi käyttää puheenvuoroja kaupunginvaltuustossa on ristiriidassa kuntavaalitulkokseen perustuvan valtuuston kokoonpanon ja roolin kanssa. Rajanveto sen suhteen, mikä väestöryhmä saisi jatkossa valtuutettujen lisäksi puhe- ja läsnäolo-oikeuden kaupunginvaltuustossa, voisi myös muodostua vaikeasti ratkaistavaksi.

Nuorisovaltuusto on poikkeus edellä mainitusta pääsäännöstä. Perusteena tähän on se, että alle 18 -vuotiailla kuntalaisilla ei ole mahdollisuutta vaikuttaa äänestämällä kaupunginvaltuuston kokoonpanoon. Nuoria on kuitenkin haluttu kannustaa osallistumaan ja kiinnostumaan yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta, ja siten nuorisovaltuuston edustajalla on puhe- ja läsnäolo-oikeus kaupunginvaltuuston kokouksessa.

Kaupunginvaltuuston kokoukset ovat julkisia ja kaikki ovat tervetulleita seuraamaan kokouksia paikan päälle tai Vantaan kanavan kautta.

Kaupunginhallitus 11.9.2017 § 11

Kaupunginjohtaja vs.:n esitys:

Päätetään

- a) antaa Juha Malmille ja 18 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 25.9.2017 § 6

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liite:

- Juha Malmin ja 18 muun valtuutetun aloite vanhus- ja vammaisneuvoston edustajan puhe- ja läsnäolo-oikeudesta kaupunginvaltuuston kokouksissa

Muutoksenhakuohje: 4. Valituskielto

Lisätiedot:

kaupunginlakimies Juha Myllymäki, puh. 09 839 24241, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi